

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ

शक्ति उत्थान आश्रम लखीसराय

विषय संस्कृत दिनांक 01-07-2021

वर्ग अष्टम शिक्षक -राजेश कुमार पाण्डेय

एन० सी० ई० आर० टी० पर आधारित

पञ्चमः पाठः

3. रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत—
रेखांकित पदों को लेकर प्रश्न निर्माण कीजिए—
Frame the questions on the basis of underlined words.

- (i) पात्रत्वात् धनम् आप्नोति।
(ii) अयम् अपूर्वः कोशः विद्यते।
(iii) राजा स्वदेशे पूज्यते।
(iv) विद्यार्थिनः पञ्च लक्षणम्।
(v) विद्याहीनाः न शोभन्ते।

4. श्लोकांशानां परस्परं मेलनं कुरुत—
श्लोकांशों का परस्पर मिलान कीजिए—
Match the shlokas together.

- (i) विद्या ददाति विनयम्
(ii) काकचेष्टा बको ध्यानम्
(iii) स्वदेशे पूज्यते राजा
(iv) विद्याहीनाः न शोभन्ते
(v) व्ययतः वृद्धिम् आयाति
- (क) निर्गन्धा इव किंशुकाः।
(ख) क्षयम् आयाति सञ्चयात्।
(ग) विनयात् याति पात्रताम्।
(घ) विद्वान् सर्वत्र पूज्यते।
(ङ) श्वाननिद्रास्तथैव च।

5. अधोलिखितशब्दानां मञ्जूषायाः उचितं विलोमपदं चित्वा लिखत—
अधोलिखित शब्दों के मञ्जूषा से उचित विलोम पद चुनकर लिखिए—
Choose the antonyms of the following words from the box and write.

मञ्जूषा— व्ययतः, क्षयम्, विशालः, शयनम्, आलस्यः

- (i) जागरणम्
(ii) सञ्चयात्
(iii) उद्यमः
(iv) लघुः
(v) वृद्धिम्

6. अधोलिखितश्लोकस्यय अन्वयं पूरयत—
अधोलिखित श्लोक का अन्वय पूरा कीजिए—
Complete the prose order of the following verse.

विद्वत्त्वं च नृपत्वं च नैव तुल्यं कदाचन।
स्वदेशे पूज्यते राजा, विद्वान् सर्वत्र पूज्यते॥

अन्वयः— विद्वत्त्वं च नृपत्वं च (i) तुल्यं न एव (भवतः)। (ii) (केवल)
स्वदेशे (iii) (किन्तु) (iv) सर्वत्र पूज्यते।

संस्कृत में अनुवाद कीजिए।

1. एकम् वृक्षम् दश पुत्राः तुल्यं भवन्ति।
2. उद्यमेन एव कार्यम् पूर्णयति (पूर्णम् भवति)
3. विद्वान् देशे विदेशे च आदरं आप्नोति।
4. विद्यादानं महादानं अस्ति।
5. कर्म सूक्ष्मः दीर्घो च न भवति।

